

Bijlage 1. Leerstof van het terugkommoment als vermeld in artikel 2, tweede lid

Het programma voor het onderdeel kennismaking en reflectie als beginnende bestuurder, vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. onthaal van de deelnemers;
2. introductie op het terugkommoment;
  - 2.1. doelstelling van het terugkommoment;
  - 2.2. opbouw van het terugkommoment;
  - 2.3. het (wettelijke) kader voor het terugkommoment;
3. onderlinge kennismaking tussen de lesgever en de beginnende bestuurders;
4. reflectie als beginnende bestuurder;
  - 4.1. reflectie over de eigen vaardigheden als bestuurder, gebaseerd op de eerste ervaringen in het verkeer, met aandacht voor zowel positieve elementen als werkpunten;
  - 4.2. persoonlijke visie op kennis, vaardigheden en attitude die nodig zijn om goed en veilig met de auto te rijden ('Wat is een goede bestuurder?');
  - 4.3. reflectie over mogelijke oorzaken van verkeersonveiligheid en ongevallen;
  - 4.4. inzicht dat het eigen gedrag een van de belangrijkste oorzaken van verkeersongevallen vormt.

Het draaiboek voor het onderdeel kennismaking en reflectie als beginnende bestuurder, vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, bevat per onderwerp minstens:

1. de doelstelling;
2. de concreet gebruikte werkvorm of methodiek;
3. de concrete aanpak;
4. de timing;
5. de achterliggende visie van, de insteek voor en de aandachtspunten bij het onderwerp.

Het programma voor het onderdeel praktijkoefeningen op het oefenterrein, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°, bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. Stopoefening (droge of natte ondergrond):
  - 1.1. in de lengte van de stopafstand inzicht krijgen;
  - 1.2. stopoefening tegen verschillende snelheden uitvoeren en ervaren dat de stopafstand afhankelijk is van de gereden snelheid;
  - 1.3. in de reactietijd en reactieafstand inzicht krijgen;
  - 1.4. de krachten die werken bij een noodstop, voelen;
  - 1.5. de werking van de gordel ervaren;
  - 1.6. voelen wanneer ABS werkt;
  - 1.7. het effect van losliggend materiaal in de wagen ervaren.
2. Aflleidingsoefening (natte ondergrond met verminderde wrijvingscoëfficiënt):
  - 2.1. de gevolgen van aflleiding op waarnemen tijdens het rijden ervaren;
  - 2.2. de gevolgen van snelheid op waarnemen tijdens het rijden ervaren;
  - 2.3. de gevolgen van aflleiding op het reactievermogen ervaren;
  - 2.4. de gevolgen van snelheid op het reactievermogen ervaren.
3. Slalom oefening met promillebrillen (droge of natte ondergrond):
  - 3.1. de invloed van alcohol op autorijden ervaren met promillebril van verschillende gradaties

Het draaiboek voor het onderdeel praktijkoefeningen op het oefenterrein, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°, bevat per onderwerp minstens:

1. de doelstelling;
2. de concreet gebruikte werkvorm of methodiek;
3. de concrete aanpak;
4. de uitrusting en het materiaal;
5. de timing;
6. de achterliggende visie van, de insteek voor en de aandachtspunten bij het onderwerp.

Het programma voor het onderdeel groepsgesprek, vermeld in artikel 2, eerste lid, 3°, bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. risicovol rijgedrag als oorzaak van verkeersongevallen, meer bepaald de invloed van snelheid, rijden onder invloed, afleiding en vermoeidheid op:
  - 1.1. aandacht, concentratie en reactietijd;
  - 1.2. vermogen om na te denken en verkeerssituaties in te schatten;
  - 1.3. waarneming, gezichtsveld en het opmerken van anderen op de weg;
  - 1.4. risicobereidheid, zelfoverschatting en de invloed van versterkte emoties;
  - 1.5. controle over het lichaam;
  - 1.6. fysica en krachten bij een verkeersongeval;
  - 1.7. de basisstelregels bij ongevallen
2. veilig rijgedrag stimuleren:
  - 2.1. anticiperend en preventief rijgedrag;
  - 2.2. inzicht in verkeerssituaties;
  - 2.3. gebruik van veiligheidssystemen;
3. beginnende bestuurders tot reflectie aanzetten en een verkeersveilige attitude stimuleren:
  - 3.1. sterktes en zwaktes als bestuurder;
  - 3.2. waarden, normen en keuzes van de bestuurder:
    - 3.2.1. routekeuze of verplaatsingswijze;
    - 3.2.2. taakbekwaamheid;
  - 3.3. elementen die een invloed kunnen hebben op het rijgedrag:
    - 3.3.1. emotionele motieven voor risicovol gedrag;
    - 3.3.2. de invloed van anderen;
  - 3.4. maatschappelijke verantwoordelijkheid als bestuurder:
    - 3.4.1. de gevolgen van een verkeersongeval voor de betrokkenen;
  - 3.5. één concreet verkeersveilig voornemen formuleren.

Het groepsgesprek bouwt voort op de gedachtewisseling van het onderdeel kennismaking en reflectie als beginnende bestuurder, vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, en vertrekt vanuit de concrete ervaringen tijdens het onderdeel praktijkoefeningen op het oefenterrein, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°.

Het draaiboek voor het onderdeel groepsgesprek, vermeld in artikel 2, eerste lid, 3°, bevat per onderwerp minstens:

1. de doelstelling;
2. de concreet gebruikte werkvorm of methodiek;
3. de concrete aanpak;
4. de timing;
5. de achterliggende visie van, de insteek voor en de aandachtspunten bij het onderwerp.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [datum] houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Attest van deelname aan het terugkommoment in het kader van rijopleiding categorie B

Departement Mobiliteit en Openbare Werken
Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid
Koning Albert II-laan 20 bus 2, 1000 BRUSSEL
T 02 553 71 24
www.vlaamshuisvoorverkeersveiligheid.be

Gegevens van het terugkommoment

datum   dag ..... maand ..... jaar .....

straat en nummer .....

postnummer en gemeente .....

Gegevens van de deelnemer

voor- en achternaam .....

geboortedatum   dag ..... maand ..... jaar .....

rijksregisternummer .....

straat en nummer .....

postnummer en gemeente .....

rijbewijs B geldig vanaf   dag ..... maand ..... jaar .....

Gegevens van de erkende instelling

naam .....

erkeningsnummer .....

Ondertekening

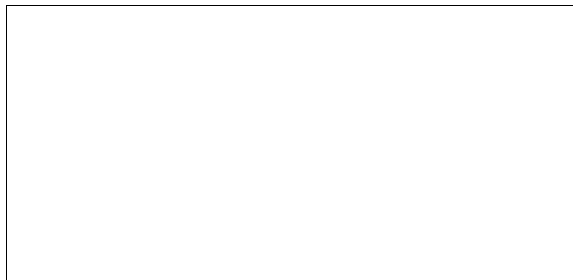
Als lesgever van het terugkommoment bij de bovenvermelde erkende instelling bevestig ik dat de bovenvermelde deelnemer het terugkommoment, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van (datum) houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B, volledig heeft gevolgd op de bovenstaande datum en locatie.

Druk in het vak hiernaast de stempel van de erkende instelling af.

datum   dag ..... maand ..... jaar .....

handtekening .....

voor- en achternaam .....

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [datum] houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Bijlage 3. Leerstof voor de basisopleiding van de lesgever als vermeld in artikel 36, eerste lid

Het programma bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. het wetgevende kader en de praktische gevolgen voor:
  - 1.1. de instelling;
  - 1.2. de lesgevers;
  - 1.3. de beginnende bestuurders;
2. de doelgroep en doelstellingen van het terugkommoment:
  - 2.1. beginnende bestuurders als nieuwe doelgroep binnen de rijopleiding:
    - 2.1.1. afbakening van de doelgroep;
    - 2.1.2. identificatie van de behoeften;
    - 2.1.3. verwachtingen over het terugkommoment;
    - 2.1.4. motivatie voor het terugkommoment;
  - 2.2. de doelstellingen van het terugkommoment en de achterliggende visie;
  - 2.3. het terugkommoment als onderdeel van het traject van levenslang leren op het vlak van verkeer;
3. het programma voor het terugkommoment:
  - 3.1. de inhoud, de aanpak en concrete werkvormen;
  - 3.2. toelichting bij de achterliggende visie van en de insteek voor het programma;
  - 3.3. concretisering van de doelstellingen en de aandachtspunten voor lesgevers bij de onderwerpen van het programma;
  - 3.4. toelichting bij het gebruik van didactisch materiaal en verschillende werkvormen;
4. de lesgevers van het terugkommoment:
  - 4.1. verduidelijken van de opdracht en de rol van de lesgevers;
  - 4.2. stilstaan bij de aanpak en de houding van de lesgevers;
  - 4.3. reflecteren over mogelijke hefbomen en valkuilen tijdens het terugkommoment.

Het draaiboek bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. de doelstellingen;
2. de concreet gebruikte werkvorm of methodiek;
3. de concrete aanpak;
4. de timing;
5. de achterliggende visie van, de insteek voor en de aandachtspunten bij het onderwerp.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [datum] houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Bijlage 4. Leerstof voor de bijkomende opleiding van de lesgever als vermeld in artikel 36, tweede lid

Het programma voor de lesgevers van het onderdeel kennismaking en reflectie als beginnende bestuurder en het onderdeel groeps gesprek, vermeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 3°, bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. opdracht van de lesgever:
  - 1.1. stilstaan bij de rol, de aanpak en de houding van de lesgever;
  - 1.2. reflecteren over mogelijke hefbomen en valkuilen;
  - 1.3. creëren van een positief klimaat waarin een open gesprek mogelijk is;
  - 1.4. stimuleren van een actieve deelname van de beginnende bestuurder;
  - 1.5. hanteren van groepsdynamiek om interactie tussen deelnemers te stimuleren en in goede banen te leiden;
  - 1.6. een coachende of modererende houding aannemen om aan te zetten tot veilig rijgedrag;
  - 1.7. hefbomen aanreiken om veilig rijgedrag te stimuleren;
  - 1.8. omgaan met weerstanden en andere struikelblokken tijdens het terugkommoment;
  - 1.9. rekening houden met de specifieke groepssamenstelling;
  - 1.10. lesstijl en geloofwaardigheid van de lesgever;
2. stilstaan bij methodieken voor en achterliggende kaders bij de opdracht en de aanpak van de lesgever:
  - 2.1. leerprocessen om te komen tot risico-onderkenning;
  - 2.2. stellen van de 'juiste' vragen – feedbackproces;
  - 2.3. vragen aanpassen aan de profielen van de deelnemers aan het terugkommoment;
  - 2.4. motiverende gespreksvoering;
  - 2.5. de cirkel van gedragsverandering (Prochaska en DiClemente);
  - 2.6. hanteren van groepsdynamiek;
  - 2.7. inzichten uit verkeerspsychologie: mensen aanzetten tot reflectie, inzicht en gedragsverandering, hoe leren mensen, hoe betrekken mensen kennis op zichzelf;
3. de inhoud van de praktijkoefeningen die op het oefenterrein gegeven zullen worden.

Het draaiboek voor de lesgevers van het onderdeel kennismaking en reflectie als beginnende bestuurder en het onderdeel groeps gesprek, vermeld in artikel 2, eerste lid, 1° en 3°, bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. de doelstellingen;
2. de concreet gebruikte werkvorm of methodiek;
3. de concrete aanpak;
4. de timing;
5. de achterliggende visie van, de insteek voor en de aandachtspunten bij het onderwerp.

Het programma voor de lesgevers van het onderdeel praktijkoefeningen op het oefenterrein, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°, bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. de inhoud van de praktijkoefeningen die op het oefenterrein gegeven zullen worden;
2. de doelstellingen van de praktijkoefeningen;
3. de praktische aanpak van de praktijkoefeningen;
4. de logistiek van de praktijkoefeningen en het terrein;
5. omgaan met mogelijke problemen bij het uitvoeren van de praktijkoefeningen;
6. omgaan met deelnemers tijdens de praktijkoefeningen;
7. omgaan met weerstanden bij de deelnemers en andere struikelblokken tijdens de praktijkoefeningen;
8. het in de praktijk zelf uitvoeren van de oefeningen;
9. het bewaken van de veiligheid op het terrein.

Het draaiboek voor de lesgevers van het onderdeel praktijkoefeningen op oefenterrein, vermeld in artikel 2, eerste lid, 2°, bevat minstens de volgende onderwerpen:

1. de doelstellingen;
2. de concreet gebruikte werkvorm of methodiek;

3. de concrete aanpak;
4. de timing;
5. de achterliggende visie van, de insteek voor en de aandachtspunten bij het onderwerp.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [datum] houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [datum] houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

voor- en achternaam .....

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [datum] houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS